

PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DE LA RUTA ARTÀ - LLUC

II. NORMATIVA

Consell de
Mallorca

■ Departament de Medi Ambient

II. Normativa

Capítol I. Disposicions generals, naturalesa i abast del Pla Especial

Article 1. Marc legal

El Pla Especial d'Ordenació i Protecció de la Ruta Artà - Lluc es formula en compliment del que disposa l'article 50 del Pla Territorial de Mallorca aprovat definitivament pel Ple del Consell de Mallorca de data 13 de desembre de 2004 i a l'empara del que estableix el Decret d'Organització del Consell de Mallorca de data 17 de juliol de 2007 (BOIB núm. 111 Ext. De 20.07.07) i es tramita de la manera prevista conforme a l'apartat nou de la memòria d'aquest mateix Pla.

Article 2. Objectius

Els objectius del Pla Especial són:

- Ordenar l'espai afectat per la Ruta Artà - Lluc d'acord amb les directrius establertes pel Pla Territorial de Mallorca i per altres instruments de planificació.
- Establir les mesures de protecció i conservació del patrimoni viari que conforma la Ruta Artà - Lluc, del seu entorn natural i rural i dels elements d'interès històric, artístic i etnològic que formen part del recorregut.
- Garantir la seguretat dels usuaris de la Ruta Artà - Lluc.
- Contribuir a la divulgació i valoració de les qualitats culturals, etnològiques, paisatgístiques i naturalístiques dels llocs que travessa l'itinerari.
- Afavorir i potenciar el desenvolupament local de forma sostenible dels municipis per on discorre la Ruta Artà - Lluc.

Article 3. Naturalesa jurídica

La Ruta Artà - Lluc és un itinerari d'interès naturalístic i paisatgístic, promogut pel Consell de Mallorca, que es configura com a sender de gran recorregut (GR) d'acord amb la normativa estatal i internacional, d'accés lliure i utilització gratuïta, sotmès a l'interès general i a l'ús públic. El Consell de Mallorca ha d'establir, mitjançant el desplegament normatiu adient, les actuacions sotmeses a autorització.

Article 4. Àmbit

1. La ruta Artà – Lluc discorre pels termes municipals d'Artà, Capdepera, Santa Margalida, Petra, Ariany, Maria de la Salut, Muro, Llubí, Inca, Selva i Escorca. L'àmbit de la Ruta Artà – Lluc és el que figura grafiat en el plànol de traçat, tipologia i patrimoni de l'Annex I.
2. A l'àmbit de la Ruta s'inclouen, a més dels camins que formen part del traçat:
 - a. Una franja de protecció de 15 metres a banda i banda dels camins que conformen la Ruta, comptadors a cada costat del camí a partir de l'eix central de l'itinerari.
 - b. Els elements del patrimoni històric, artístic i etnològic que hi guarden una vinculació directa o inclosos dintre de la franja de protecció.
 - c. Les infraestructures de serveis i equipaments complementaris a la Ruta, que consisteixen en refugis, aparcaments, ponts, passarel·les, baranes i elements de senyalització.

L'àmbit del Pla Especial de la Ruta Artà Lluc pot ésser modificat quan es justifiqui per raó d'interès general, i s'ha d'ajustar als mateixos tràmits que s'han seguit per a la seva tramitació i aprovació.

Article 5. Règim jurídic i titularitat

1. La Ruta Artà - Lluc està formada per una xarxa de camins de titularitat pública i privada.
2. Les actuacions que es realitzin en els camins tant de titularitat pública com privada, s'han de sotmetre al que disposa el present Pla Especial .
3. En els trams en que la Ruta discorre per espais naturals protegits, aquesta s'ha de sotmetre al que disposen els instruments d'ordenació d'aquests espais.
4. En els trams en que la Ruta discorre per el Domini Públic Marítim Terrestre o per les Servituts de Trànsit o Protecció, aquesta s'ha de sotmetre al que disposa la normativa vigent de Costes.
5. Pel que fa als trams de la Ruta Artà – Lluc de titularitat privada, sense perjudici d'aplicació de la legislació en matèria d'expropiació forçosa, es poden signar convenis de col·laboració amb els propietaris amb l'objectiu de garantir la protecció, la conservació i l'ús públic de la Ruta.
6. Din la franja de protecció els municipis adoptaran les mesures adients per garantir la seva protecció.

Article 6. Documentació

El Pla Especial d'Ordenació i Protecció de la Ruta Artà - Lluc està constituït per la documentació següent:

I. Memòria

Document que justifica la conveniència i l'oportunitat del Pla Especial, en defineix la naturalesa, el règim jurídic i l'abast, i argumenta i motiva l'ordenació dels usos proposats i la gestió.

II. Normativa

Relació de disposicions que, juntament amb la resta de documents escrits i gràfics del Pla, defineixen la naturalesa jurídica del Pla Especial, regulen les actuacions i intervencions en el seu àmbit mitjançant l'establiment de determinacions per desenvolupar, gestionar i utilitzar la Ruta en general i cadascun dels itineraris en particular, així com la franja de protecció i els elements i les àrees vinculades al camí, determina els indicadors d'impacte i estableix els mecanismes de seguiment i control de la Ruta, per part de l'òrgan gestor competent.

III. Programa d'Actuacions

Document que defineix les intervencions previstes i necessàries per assolir els objectius establerts. Per desenvolupar-lo s'han de formular projectes executius d'actuacions i programes de gestió.

IV. Estudi Econòmic i Financer

Contempla l'estratègia i les actuacions que cal seguir per gestionar el Pla, i també l'avaluació del cost econòmic, i defineix possibles terminis per desenvolupar el Pla. Consta de fitxes de costos i inversions per a cadascuna de les etapes i variants de la Ruta.

V. Annexes :

- I- Recull la documentació cartogràfica en què s'assenyala el traçat de la Ruta, la ubicació del patrimoni, la tipologia dels camins i els usos admesos.
- II- En aquest document es fa un recorregut fotogràfic dels camins de cada una de les etapes i variants de la Ruta.
- III- Recull els paràmetres dels elements de la senyalització de la Ruta inclosos en el programa d'actuacions.
- IV- Recull la documentació cartogràfica del programa d'actuacions de la Ruta.

Article 7. Interpretació de la normativa

1. La normativa d'aquest Pla Especial s'ha d'interpretar atenint-se al contingut i a totes aquelles determinacions establertes a la documentació gràfica i escrita, i de conformitat amb els objectius i finalitats d'aquest Pla expressats a la Memòria.
2. En els casos de dubte o contradicció dins la regulació de les previsions del Pla Especial en els diferents documents que el formen, es considera vàlida la determinació que suposa una major conservació i protecció de la Ruta, així com una màxima garantia del l'ús racional, públic i gratuït.

Article 8. Usuaris.

1. Els usuaris de la Artà - Lluc són els senderistes, excursionistes a peu i vianants. Pel que fa a la circulació amb bicicleta o cavall, es pot realitzar als trams autoritzats per a aquest ús i grafats a l'annex I.
2. Queda prohibida la circulació per la Ruta Artà - Lluc mitjançant qualsevol tipus de vehicle motoritzat, excepte casos d'interès públic, i excepte en aquells trams de la Ruta que coincideix amb carrers, carretera o camins on expressament estigui autoritzat el trànsit i així consti a la cartografia annexa al present Pla o a la normativa de desplegament.

Article 9. Deure de conservació i col·laboració dels usuaris

1. Els usuaris de la Ruta Artà - Lluc tenen l'obligació d'usar-la adequadament i de contribuir a la seva conservació.
2. Qualsevol usuari de la ruta podrà denunciar els fets pertorbadors o els actes que atempten contra la Ruta dels quals s'assabentin
3. Els usuaris han de complir així mateix les normatives de protecció i les ordenances que s'aprovin en desenvolupament del present Pla.

Capítol II. Tipologia física de l'itinerari de la Ruta Artà – Lluc

Article 10. Tipologia física de l'itinerari.

A efectes del Pla Especial i d'acord amb les característiques físiques i el grau d'el·laboració, es diferencien els següents tipus de vials:

- Carrer: espai urbà flanquejat d'edificis o solars destinats al trànsit públic, per a permetre l'accés als diferents indrets d'un poble o una ciutat i la comunicació entre ells. Es correspon amb el traçat que travessa zona urbana i segueix els vials urbanitzats.
- Carretera: via pública asfaltada, amb una amplària mínima de 5 m, que forma part de la xarxa viària principal i és de trànsit rodat elevat. El seu ferm és d'asfalt.
- Pista forestal: via no asfaltada, sense cap tipus d'el·laboració, apta per al pas de vehicles a motor. El seu ferm és de terra.
- Camí de carro: camí construït originàriament pel trànsit de carros, amb una amplària mínima de 1,8 metres i pendent suau. No forma part de la xarxa viària principal. El tipus de ferm pot ésser: terra, formigó, asfalt o reble.
- Camí de ferradura: camí que no permet, per la seva amplària i/o pendent, el pas de carros, sols permet el pas de persones i bísties. El tipus de ferm pot ésser: empedrat, reble o terra.
- Tirany: camí que s'ha constituït pel pas reiterat de persones i/o animals, en general amb absència d'elements constructius o molt poc elaborat.

Aquestes tipologies dels camins de la Ruta Artà - Lluc es defineixen amb detall en el document I (Memòria) del Pla Especial, capítol 10, apartat 10.1.3, i es grafien a l'annex I de traçat / tipologia / patrimoni a escala 1/5.000.

La modificació de les tipologies establertes en aquest Pla requereixen la modificació puntual del Pla Especial.

Capítol III. Etapes

Article 11. Etapes i trams

1. La Ruta Artà - Lluc està estructurada en 5 etapes i 4 variants, que es subdivideixen en trams. Cada etapa comença a un punt significatiu, preferentment un poble o refugi. Aquest fet facilita l'accés a l'inici de cada etapa, que el senderista pugui descansar, proveir-se de queviures, deixar el vehicle, etc.

Les etapes de la Ruta Artà - Lluc són les següents:

1. Artà - Arenalet des Verger 17,2 Km
2. Arenalet des Verger - Betlem 14,1 Km
3. Betlem - Santa Margalida 31,6 Km
4. Santa Margalida - Inca 23,4 Km
5. Inca - Lluc 15,2 Km

Les variants de la Ruta són les següents:

- A. Puig de Santa Magdalena 3,0 Km
- B. Capdepera..... 8,3 Km
- C. Cala Rajada..... 7,0 Km
- D. Can Picafort..... 6,9 Km

Capítol IV. Elements, àrees i infraestructures dins l'àmbit del Pla Especial

Article 12. Elements del patrimoni històric, artístic i etnològic

1. A l'àmbit del Pla Especial s'inclouen els elements de patrimoni que coincideixen amb el traçat del camí o amb la seva franja de protecció.
2. Aquests elements es defineixen a la llista inclosa a la Memòria d'aquest Pla Especial i al Programa d'Actuacions, i es grafien en els plànols de l'Annex I del Pla Especial, i s'adjunta documentació fotogràfica a l'annex II.
3. Les actuacions en aquests elements s'han de realitzar en la forma i segons el procediment establerts en aquest Pla Especial, sense perjudici de les lleis vigent en protecció del patrimoni.

4. Els programes de gestió i els projectes executius d'actuacions han de definir les actuacions idònies que es requereixin en cada cas per protegir aquests elements i, en el seu cas, per reutilitzar-los.
5. Resta prohibida a la totalitat de l'àmbit del Pla Especial qualsevol actuació, ús o activitat que pugui suposar, de forma directa o indirecta, el deteriorament o la destrucció de qualsevol element del patrimoni natural, històric i etnològic, i molt essencialment d'aquells que s'han inclòs en el present Pla Especial.

Article 13. Aparcaments

1. Es prohibeix l'aparcament fora de les àrees habilitades i definides en aquest Pla Especial, a excepció de les àrees urbanes.
2. Queda expressament prohibit estacionar els vehicles de forma que s'impedeixi l'accés a finques públiques o privades o a altres vies o camins.
3. L'aparcament a carreteres s'ha d'ajustar a les limitacions de la normativa de trànsit vigent.

Article 14. Refugis

1. La Ruta Artà – Lluc podrà disposar d'una xarxa de refugis, formada per refugis de titularitat pública, bé del Consell de Mallorca o d'altres administracions, i privada.
2. Els usos i serveis dels refugis de titularitat del Consell de Mallorca de la Ruta Artà - Lluc es regularan mitjançant reglament aprovat pel Consell de Mallorca.

Article 15. Altres serveis i equipaments

Tindran la consideració de serveis i equipaments aquells que promogui el Consell de Mallorca per ubicar-hi equips de gestió, d'informació, de control i manteniment, centres de recerca, interpretació, educació i divulgació ambiental i tallers mediambientals, directament vinculats a la Ruta Artà - Lluc i als usuaris. En el cas dels centres de recerca, interpretació, educació i divulgació ambiental i tallers mediambientals, serà preceptiva la incorporació d'un projecte educatiu i/o informatiu del seu contingut, el qual haurà de ser aprovat pel Consell.

Aquests serveis i equipaments podran ser de titularitat i gestió pública o privada, i requeriran les preceptives autoritzacions i llicències per exercir l'activitat.

Capítol V. Requisits tècnics mínims de les actuacions

Article 16. Criteris generals per a les actuacions de rehabilitació del medi natural

1. La neteja de la vegetació que envaeix i/o fa malbé els camins, elements associats als camins o patrimoni de la Ruta s'ha de realitzar de manera selectiva, sense tallar completament la vegetació que entra en el camí, sinó només la que realment disturba el pas.
2. En la mesura que sigui possible, es duran a terme repoblacions i reforestacions amb les espècies autòctones pròpies de cada zona.
3. Queda expressament prohibit l'ús d'herbicides i del foc per netejar la vegetació dels camins.

Article 17. Criteris generals per a les actuacions de restauració del patrimoni etnològic

1. No es permet la demolició total o parcial de parets, marges, empedrats, portells... ni de qualsevol altre element construït amb la tècnica de la pedra en sec dels camins que formen la Ruta. Caldrà vetllar per la conservació d'aquests elements i reparar els petits esbaldrecs.
2. La restauració o rehabilitació dels elements de pedra en sec de la Ruta s'ha de fer amb pedra de característiques litològiques semblants a les del lloc on es troba emplaçada i utilitzant el sistema constructiu tradicional.
3. La restauració, rehabilitació i nova construcció de parets i marges s'ha de fer segons la tipologia tradicional.
4. Els portells de la Ruta Artà - Lluc situats al llarg de l'itinerari han de tenir una barrera tradicional de fusta que sempre sigui practicable per al senderista. La fusta tindrà la certificació FSC-SECR-0118 que garanteix l'origen de la fusta des del principi de sostenibilitat ambiental.
5. Per a la conservació i manteniment del ferm de la Ruta s'hauran d'utilitzar materials, acabats i elements tradicionals que s'integrin en l'entorn on discorre el camí/viarany. Resta prohibida la utilització de material d'enderrocs amb la dita finalitat, tal com s'assenyala a la memòria del Pla Territorial de Mallorca: "el ferm dels camins estarà fet de terra o de pedra".
6. El ferm de la Ruta ha de ser el mateix terreny natural compactat, llevat que coincideixi amb camí o carretera asfaltats. No es permet l'asfaltat o cimentat de la Ruta.
7. En els trams amb pendents continuades, s'ha de preveure un sistema de control d'escolament mitjançant la reparació o la creació de ratlletes o copades.

8. Quan el camí coincideix amb carretera i s'ha de preveure espai per a vianants segons s'indica al programa d'actuacions, s'ha de fer amb pavimentació diferenciada del vial destinat a tràfic rodat, preferiblement s'ha de mantenir el terreny natural prèviament desbrossat i compactat i haurà de comptar amb proteccions de seguretat.

Article 18. Criteris generals per a la construcció d'infraestructures

1. Refugis

S'han d'utilitzar preferentment edificis tradicionals, que han de disposar com a mínim els següents equipaments i serveis:

- Cuina
- Menjador
- Dormitoris col·lectius
- Serveis higiènics

S'ha de procurar que també disposin de:

- Sala de reunions
- Habitatge per als guardes

2. Aparcaments

- S'han de construir de forma que s'integrin en l'entorn.
- No poden estar asfaltats o cimentats.
- S'haurà de realitzar plantacions d'arbres d'espècies autòctones.

3. Senyalització

- Ha de ser amb fusta tractada, excepte en àrees urbanes, com es preveu al programa d'actuacions. La fusta tindrà la certificació FSC-SECR-0118 que garanteix l'origen de la fusta des del principi de sostenibilitat ambiental.
- Integrada en el paisatge.
- Resistent a la intempèrie.
- Complirà les característiques establertes per la *Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada* sobre senders de Gran Recorregut (GR).

Article 19. Règim urbanístic de les actuacions incloses en el Pla Especial

1. Totes les actuacions incloses en el present Pla duen implícita la declaració d'utilitat pública als efectes del que disposa la legislació en matèria d'expropiació forçosa.
2. Les obres, instal·lacions i activitats previstes en el present Pla Especial no tenen la necessitat de sol·licitar la declaració d'interès general d'acord amb el que disposa l'article 21 de la Llei de sòl rústic.
3. Les actuacions incloses en el present Pla Especial tenen la consideració excepcional establerta a l'article 2.6.a) de la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística.
4. Les actuacions que es realitzin dintre de les zones d'aplicació de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes, estaran sotmeses a dita llei, especialment al que s'indica a: Títol III referent al règim específic d'utilització del domini públic marítim – terrestre; Títol II referent a les limitacions que per raons de protecció son aplicables als terrenys contigus mitjançant les servituds; i la Disposició Transitòria Quarta en la que es regulen les construccions o instal·lacions existents en zones de domini públic o servitut.
5. Les prescripcions del present Pla són vinculants per als plans urbanístics, regulats per la legislació vigent en aquesta matèria. La delimitació de la Ruta, les infraestructures previstes, la franja de protecció i els elements protegits han de ser incorporats en el planejament municipal.

Capítol VI. Definició i regulació dels usos generals de la Ruta Artà - Lluc

Article 20. Usos permesos

Són usos permesos el senderisme i les activitats de caràcter esportiu, recreatiu, pedagògic o cultural, realitzades per particulars o entitats sense finalitat de lucre. Aquestes activitats s'han de realitzar amb ple respecte a les disposicions de la present normativa.

Quan aquestes activitats les desenvolupin entitats sense finalitat de lucre i tinguin una participació superior a 50 persones, s'ha de notificar prèviament a l'òrgan gestor de la Ruta.

Article 21. Normes generals d'ús

1. Tots els usuaris de la Ruta Artà - Lluc han d'abstenir-se de produir renous que puguin pertorbar el comportament de la fauna, de molestar els altres usuaris i de provocar molèsties o perjudicis a les activitats agrícoles o ramaderes de l'entorn. També han de complir la normativa vigent en cada moment relativa a la prevenció d'incendis forestals.
2. Els usuaris de la Ruta Artà - Lluc són responsables dels accidents que puguin patir o provocar a tercers derivats del desconeixement, la negligència o el mal ús de les instal·lacions de la Ruta.

3. És permet el passeig de cans, sempre sota el control propietaris i amb corretja o cadena, sempre que no provoquin molèsties a la fauna i als altres usuaris de la Ruta. El ca ha de dur el preceptiu collar i ha d'anar identificat mitjançant el sistema que exigeix la normativa aplicable.
4. Els ciclistes que circulen pels trams autoritzats de la Ruta tenen l'obligació de respectar els senderistes, sense ocasionar-los molèsties i respectant-ne la preferència.
5. Les persones que van amb cavall han de circular, preferentment, al pas. La circulació al trot també s'admet, sempre que la visibilitat sigui suficient i no hi concorrin vianants ni ciclistes.
6. A les zones afectades per la llei 22/1988, de 22 de juliol, de Costes, serà d'aplicació el Títol III sobre utilització del domini públic marítim - terrestre.

Article 22. Usos subjectes a autorització prèvia

1. Són usos subjectes a autorització de l'òrgan gestor de la ruta , sense perjudici de les autoritzacions concurrents exigides per la normativa sectorial, les activitats col·lectives de caire competitiu, les marxas ciclistes de més de 30 persones i a cavall de més de 15.

Capítol VII. Règim d'infraccions i sancions

Article 23. El règim d'infraccions i sancions aplicats a la Ruta Artà – Lluc serà el que estableixi en cada moment, la legislació sectorial que sigui aplicable en cada cas.

Capítol VIII. Execució i gestió del Pla Especial

Article 24. Òrgan gestor de la Ruta Artà - Lluc

1. Correspon al Consell de Mallorca el desenvolupament, l'execució i la gestió de la Ruta Artà - Lluc, d'acord amb aquest Pla Especial.

2. Això no obstant, el Consell de Mallorca pot delegar competències de gestió a favor d'un òrgan de gestió o establir convenis de col·laboració tant amb persones físiques com jurídiques i públiques o privades, ajustant-se a les previsions legals en matèria de règim local.
3. En qualsevol cas el Consell de Mallorca, directament o a través de l'òrgan gestor que nomeni, ha de designar un equip tècnic de suport format per tècnics competents en la matèria i en nombre necessari per coordinar les tasques periòdiques o esporàdiques establertes en el Pla Especial, amb la finalitat de fer el seguiment i el control de la Ruta Artà - Lluc, amb l'objectiu de determinar les mesures adients que cal que els òrgan competents formulin i aprovin.

Article 25. Execució i gestió

El Consell de Mallorca executarà el Pla Especial mitjançant:

- El Programa d'Actuacions, que comprèn la definició del marc general d'actuacions i intervencions a la Ruta Artà - Lluc, i les zones d'influència, amb la quantificació econòmica d'aquestes actuacions.
- Els projectes tècnics de les actuacions, que són els instruments executius i de desenvolupament de les propostes d'actuació i intervenció i corresponen a les propostes del Programa d'Actuacions, que s'han d'ajustar als requisits tècnics mínims que s'adjunten en els corresponents annexos. Els ha de promoure el Consell de Mallorca i han de detallar les intervencions i les actuacions que cal realitzar, i també els terminis d'execució. Aquests projectes s'han d'adaptar al Pla Especial i al Programa d'Actuacions de la Ruta Artà - Lluc i s'han de posar en pràctica una vegada aprovat el Pla Especial.
- El Programa de Gestió de la Ruta Artà - Lluc, que comprèn els documents que estableixen els mecanismes de gestió necessaris, d'acord amb l'Estudi Econòmic i Financer (document IV del Pla), per desenvolupar allò que determina el Pla Especial i del Programa d'Actuacions de la Ruta Artà - Lluc.

Article 26. Finançament

Per dur a terme el finançament de les actuacions previstes en el present Pla Especial, el Consell de Mallorca pot disposar de:

- Finançament propi dels pressuposts generals anuals de despeses.
- Subvencions concedides per organismes públics autonòmics, estatals i europeus.
- Convenis de col·laboració amb entitats privades.
- Ingressos per concessions, taxes, venda de productes i serveis.

Article 27. Vigilància

Correspon al Consell de Mallorca la vigilància del compliment d'aquest Pla, sense perjudici de les competències que corresponguin a altres administracions i altres cossos de seguretat locals, autonòmics i estatals.

Disposicions addicionals

Primera. El Consell de Mallorca ha de desenvolupar les actuacions previstes en el present Pla mitjançant el desplegament normatiu adient, d'acord amb la legislació vigent en matèria de règim local i el seu Reglament d'organització.

Segona. El Consell de Mallorca pot signar convenis de col·laboració amb les diferents administracions públiques competents i amb la iniciativa privada per tal de desenvolupar les actuacions previstes en el present Pla Especial.

Disposició final

Aquesta normativa entra en vigor a l'endemà de la publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.